

WIJZIGINGSDECREET NT2

Advies van de Commissie Diversiteit, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be/diversiteit – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag	Wijzigingsdecreet NT2
Adviesvrager	Ben Weyts - Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Ontvangst adviesvraag	22 november 2021
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)
Goedkeuring raad	20 december 2021
Contactpersoon	Liselotte Hedeboom Lhedeboom@serv.be

De heer Ben WEYTS

Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Kreupelenstraat 2

B-1000 Brussel

Adviesvraag wijzigingsdecreet NT2

Mijnheer de viceminister-president

Op 22 november 2021 vroeg U de SERV om advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs in functie van het hertekende inburgeringsbeleid. De SERV behandelde deze adviesvraag binnen de Commissie Diversiteit, waarin de sociale partners samen met LEVL en het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid adviezen formuleren over evenredige arbeidsdeelname, diversiteit en gelijke behandeling.

Hierbij bezorgen wij u het gevraagde advies en zijn uiteraard steeds bereid om hierover met u van gedachten te wisselen.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Ann Vermorgen
voorzitter

Inhoud

Krachtlijnen	5
Advies	7
1. Invoering NT2-test	7
2. Uitbreiding onderwijsbevoegdheid centra basiseducatie	9
3. Afschaffing vrijstellingen inschrijvingsgeld	9
3.1 Schraping volledige vrijstelling voor inburgeraars met inburgeringscontract	9
3.2 Schraping mogelijkheden tot vrijstellingen voor verplichte inburgeraars	10
3.3 Begrenzing inschrijvingsgeld	10
3.4 Herkansing NT2-test voorzien	11
4. Monitoring	11
5. Timing	12

Krachtlijnen

Op 22 november 2021 vroeg de minister van Onderwijs de SERV om advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs in functie van het hertekende inburgeringsbeleid.

De SERV behandelde deze adviesvraag binnen de Commissie Diversiteit. Maatregelen binnen het integratie- en inburgeringsbeleid moeten voor de commissie de arbeidsmarktintegratie van nieuwkomers versterken. In dat opzicht is het goed dat er wordt ingezet op het versterken van het verwerven van de Nederlandse taal. Tegelijkertijd heeft de commissie volgende prioritaire aanbevelingen en bedenkingen:

- Zorg voor garanties dat de NT2-testen vrij zijn van bias naargelang het gevolgde NT2-traject, leeftijd, opleidingsniveau, enzovoort. Gebruikerstests bij verschillende doelgroepprofielen kunnen daar zicht op geven.
- De invoering van de gestandaardiseerde NT2-testen mag de aantrekkelijkheid van geïntegreerde trajecten niet beperken. Het sector- en beroepsgerichte jargon in de geïntegreerde taaltrajecten moet een contextfactor zijn die geen impact heeft op het al dan niet slagen voor de test.
- De commissie vraagt om, zeker in de beginfase, enige flexibiliteit in te bouwen zodat ook de inspanningen om de taal te leren in de vorm van procesevaluatie (zoals actieve participatie in de les, medewerking aan taken) een onderdeel kan zijn in de evaluatie.
- De commissie pleit om voor het taalniveau B1 mondeling de bestaande taalbewijzen van CNAVt, ITNA-taaltesten, Selor-taaltesten, EVK's uit het onderwijs en de certificaten vanuit CVO's en CBE's mee te nemen als voldoende bewijs.
- Het is positief dat de CBE's onderwijsbevoegdheid krijgen voor de opleidingen NT2 richtgraad B1 mondeling. Dat zorgt voor meer continuïteit en verkleint het risico op afhaken bij CBE-cursisten. Deze trajecten moeten wel van bij de start zoveel mogelijk geïntegreerd en flexibel worden aangeboden zodat ze gecombineerd kunnen worden met werk(ervaring) en (beroeps)opleidingen.
- De commissie onderstreept dat door de schrapping van de volledige vrijstelling van het inschrijvingsgeld voor de NT2-opleidingen tot taalvaardigheidsniveau A2 voor inburgeraars die een inburgeringscontract hebben ondertekend, de kosten van deze NT2-trajecten potentieel worden doorgeschoven naar de lokale besturen. De commissie wijst ook op de potentiële negatieve impact van deze schrapping op de armoedesituatie van inburgeraars.
- De commissie dringt er op aan om de mogelijkheden tot gedeeltelijke en volledige vrijstellingen van het inschrijvingsgeld NT2 ook voor verplichte inburgeraars te behouden zodat een aantal sociale correcties ook voor deze groep mogelijk blijven.
- De commissie vraagt om bij niet slagen voor de gestandaardiseerde NT2-test binnen een redelijke termijn een kosteloze herkansing in het wijzigingsdecreet te voorzien.

- De commissie vraagt vóór het einde van de huidige legislatuur een gedegen monitoring en evaluatie van de impact van de invoering van de gestandaardiseerde NT2-testen en de schrapping van de mogelijkheden tot vrijstellingen van het inschrijvingsgeld.

Advies

Op 22 november 2021 vroeg de minister van Onderwijs de SERV om advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs (hierna 'het wijzigingsdecreet') in functie van het hertekende inburgeringsbeleid¹. Het voorliggende wijzigingsdecreet gaat concreet in op:

1. de invoering van een NT2-test voor het taalniveau NT2 A2 en B1,
2. de uitbreiding van de onderwijsbevoegdheden van de centra basiseducatie voor opleiding NT2 B1,
3. het afschaffen van de volledige vrijstelling van inschrijvingsgeld voor de opleiding NT2 voor inburgeraars.

De SERV behandelde deze adviesvraag binnen de Commissie Diversiteit waarin de sociale partners samen werken met LEVL en het Gebruikersoverleg Handicap & Arbeid. De Commissie Diversiteit kijkt daarbij naar het integratie- en inburgeringsbeleid vanuit de focus op werk en opleiding als belangrijke motoren voor duurzame integratie en participatie. Maatregelen binnen het integratie- en inburgeringsbeleid moeten voor de commissie de arbeidsmarktintegratie van nieuwkomers versterken. In dat opzicht is het goed dat er wordt ingezet op het versterken van het verwerven van de Nederlandse taal. Tegelijkertijd heeft de commissie een aantal aanbevelingen en bedenkingen bij de wijzigingen in voorliggend ontwerp van decreet.

1. Invoering NT2-test

Het wijzigingsdecreet voert een gestandaardiseerde NT2-test in waarmee inburgeraars of een andere NT2-cursist bij het slagen voor de test, kan aantonen het taalniveau A2 of B1 mondeling te hebben bereikt. De commissie heeft daarbij volgende bedenkingen en aanbevelingen:

- **De commissie vraagt om bij de ontwikkeling van deze NT2-testen zoveel mogelijk beroep te doen op de aanwezige wetenschappelijke expertise met betrekking tot NT2 in Vlaanderen en de kennis en ervaring bij de NT2-aanbieders.**
- **De commissie vraagt garanties dat deze testen vrij zijn van bias naargelang het gevolgde NT2-traject, leeftijd, opleidingsniveau, enzovoort.** De gestandaardiseerde NT2-testen zullen bepalen of het vereiste taalniveau werd bereikt. Iedere persoon die een taalniveau A2 heeft bereikt moet dan ook kunnen slagen voor de gestandaardiseerde test onafhankelijk van bijvoorbeeld waar het taaltraject tot A2 werd gevolgd (CBE, CVO of UTC).

¹ Zie eerdere adviezen van de Commissie Diversiteit op het wijzigingsdecreet en BVR

Gebruikerstests bij verschillende doelgroeprofielen kunnen daar zicht op geven. De commissie vraagt om voor de uitwerking hiervan een realistisch tijdspad te voorzien.

- **Het is cruciaal dat de invoering van de gestandaardiseerde NT2-testen de aantrekkelijkheid van geïntegreerde trajecten niet beperken.** De aangeboden vocabulaire in geïntegreerde taalopleidingen is wellicht sterker gericht op de beroeps- en sectorale realiteit waarin men terecht zal komen. Het sector- en beroepsgerichte jargon in dergelijke geïntegreerde taaltrajecten moet daarbij een contextfactor zijn die geen impact heeft op het al dan niet slagen voor de te ontwikkelen gestandaardiseerde NT2-testen. Mogelijks kunnen aanvullende spoedcursussen bij CVO's en CBE's personen in geïntegreerde en gecombineerde trajecten voldoende voorbereiden om te slagen voor de gestandaardiseerde NT2-testen, maar dit kan het traject naar werk natuurlijk verlengen.
- **De commissie vindt het positief dat het wijzigingsdecreet voorziet dat de CBE's en CVO's de NT2-test zullen afnemen.** Het is zeker voor laaggeletterde cursisten met weinig leerervaring immers belangrijk dat een dergelijke test zoveel mogelijk in een vertrouwde en veilige omgeving kan worden afgenomen.
- **De commissie vraagt om, zeker in de beginfase, enige flexibiliteit in te bouwen zodat ook de inspanningen om de taal te leren in de vorm van procesevaluatie (zoals actieve participatie in de les, medewerking aan taken) een onderdeel kan zijn in de evaluatie.** Er is immers nog geen ervaring met het gebruik van gestandaardiseerde NT2-testen.
- **De Commissie Diversiteit vraagt verduidelijking over de doelgroep voor wie de gestandaardiseerde NT2-test taalniveau B1 mondeling zal worden voorzien. Op basis van eerdere nota's en feedback zal deze test enkel nuttig zijn voor wie dit NT2-traject niet via CVO of CBE volgde of geen van de andere certificaten heeft die in het evaluatiereglement zullen worden opgenomen als voldoende bewijs voor het behalen van het vereiste taalniveau.** In het *BVR tot wijziging van de regelgeving over het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid* werd in verband met het vaststellen van het taalvaardigheidsniveau B1 opgenomen dat het EVA en het stedelijk EVA hiertoe een gemeenschappelijk evaluatiereglement zullen hanteren, waarin onder meer wordt bepaald welke bewijzen in aanmerking komen om aan te tonen dat het vereiste taalvaardigheidsniveau is behaald. Ook in de nota aan de Vlaamse regering voor de tweede principiële goedkeuring van dit BVR wordt in de repliek op het advies van de Commissie Diversiteit gesteld dat: *'Het vereiste taalniveau kan immers op verschillende manieren worden vastgesteld, vb via het CNAV, Selorcertificaat etc. De agentschappen zullen de bewijzen die in aanmerking komen om het behalen van het vereiste taalvaardigheidsniveau aan te tonen, vastleggen in het gemeenschappelijk evaluatiereglement.'*² In hetzelfde document wordt in de repliek op de aanbeveling van de Vlor dat CVO en CBE moeten kunnen bepalen of het taalniveau B1 mondeling is behaald, gesteld dat: *'De agentschappen integratie en inburgering zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van het taalniveau. Ze hanteren hiervoor een gemeenschappelijk evaluatiereglement, waarin onder meer de*

² Zie VR2021 2210 DOC 1188/1, pg. 10

bewijzen die in aanmerking komen om het taalvaardigheidsniveau aan te tonen opgenomen worden. Deze bewijzen zullen ook de certificaten vanuit de CVO's en CBE's omvatten'.

- **Voor het behalen van het taalniveau B1 mondeling pleit de commissie om de bestaande taalbewijzen van CNAVT³, ITNA-taaltesten⁴, Selor-taaltesten, EVK's uit het onderwijs en de certificaten vanuit CVO's en CBE's mee te nemen als voldoende bewijs.** Daarnaast vraagt de commissie om de partners van het Afsprakenkader NT2 te betrekken bij de opmaak van dit gemeenschappelijk evaluatiereglement van het EVA en de stedelijke EVA's.

2. Uitbreiding onderwijsbevoegdheid centra basiseducatie

Het is positief dat ook de centra voor basiseducatie onderwijsbevoegdheid krijgen voor de opleidingen NT2 richtgraad B1 mondeling (Art. 3). Op die manier moeten cursisten van de CBE's, na het behalen van het NT2-niveau A2, niet overstappen naar een CVO om het NT2-niveau B1 mondeling te behalen. Dat zorgt voor meer continuïteit en verkleint het risico op afhaken.

Tegelijkertijd wijst de commissie op het belang en de grote uitdaging om deze trajecten van bij de start zoveel mogelijk geïntegreerd en flexibel aan te bieden zodat ze gecombineerd kunnen worden met werk(ervaring) en (beroeps)opleiding. Dat impliceert onder meer dat lessen in het weekend, 's avonds of op afstand kunnen plaatsvinden, alsook het verder verkennen van de mogelijkheden die technologie daarbij kan bieden.

3. Afschaffing vrijstellingen inschrijvingsgeld

3.1 Schrapping volledige vrijstelling voor inburgeraars met inburgeringscontract

Het wijzigingsdecreet schrapte de volledige vrijstelling van het inschrijvingsgeld voor de NT2-opleidingen tot taalvaardigheidsniveau A2 voor vrijwillige en verplichte inburgeraars die een inburgeringscontract hebben ondertekend. Deze vrijstelling zal enkel nog gelden voor inburgeraars die zijn ingeschreven in het rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en een inburgeringscontract hebben getekend of een inburgeringsattest hebben behaald.

³ <https://cnavt.org/>

⁴ <https://www.itna.be/>

- De commissie onderstreept dat met **deze schrapping de kosten van deze NT2-trajecten potentieel worden doorgeschoven naar de lokale besturen**, die veel nieuwkomers financieel ondersteunen bij de start van hun traject, **en de VDAB**.
- De commissie wijst ook op **de potentiële negatieve impact van deze schrapping op de armoedesituatie van deze personen** gezien inburgeringstrajecten gericht zijn op een groep met een hoog armoederisico.⁵ De commissie wees er al eerder⁶ op dat niet alle inburgeraars bekend zijn bij de OCMW's of op basis van de verblijfwetgeving beroep mogen doen op OCMW-steun.

3.2 Schrapping mogelijkheden tot vrijstellingen voor verplichte inburgeraars

Voor verplichte inburgeraars worden bijkomend de mogelijkheden tot gedeeltelijke of volledige vrijstellingen van het inschrijvingsgeld NT2 tot niveau A2 geschrapt. Voor vrijwillige inburgeraars en andere NT2-cursisten blijven deze behouden.

- **De commissie dringt er op aan om de mogelijkheden tot gedeeltelijke en volledige vrijstellingen van het inschrijvingsgeld NT2 ook voor verplichte inburgeraars te behouden.** Op die manier blijven een aantal sociale correcties mogelijk.
- Voor de commissie is het **belangrijk dat het principe dat werkzoekenden kosteloos aan competentieversterking moeten kunnen doen via de VDAB behouden blijft** en geïntegreerde taalopleidingen die door of in samenwerking met de VDAB worden aangeboden kosteloos blijven.
- **De volledige vrijstelling van het inschrijvingsgeld die behouden blijft voor vrijwillige inburgeraars die werkzoekend zijn kan volgens de commissie motiverend zijn voor vrijwillige inburgeraars om in een traject naar werk te stappen.** Voor vrijwillige inburgeraars blijven de mogelijkheden tot volledige of gedeeltelijke vrijstellingen van het inschrijvingsgeld voor de opleidingen NT2 behouden. Zo voorziet het decreet van 15 juni 2007 bijvoorbeeld een volledige vrijstelling van het inschrijvingsgeld voor cursisten die werkzoekend zijn (Art. 113 novies, §4, 8°).

3.3 Begrenzing inschrijvingsgeld

Er is een begrenzing van het inschrijvingsgeld voorzien van €180 voor verplichte inburgeraars tot taalniveau A2. De commissie heeft daarbij volgende vragen of bedenkingen:

- Het is positief dat de opleidingen *Latijns Schrift* van de basiseducatie en *Lezen en Schrijven voor Andersgealfabetiseerden* van het secundair volwassenenonderwijs onder deze begrenzing zullen vallen. Deze opleidingen zijn immers nodig om A2 te kunnen behalen.

⁵ In eerdere adviezen over het [wijzigingsdecreet inburgering](#) (1 februari 2021) en het [BVR Inburgering](#) (20 september 2021) wees de commissie er al op dat gezinnen in armoede vooral nood hebben aan maatregelen die het inkomen versterken en/of kostenbeheersende maatregelen waardoor hun beschikbaar gezinsinkomen vergroot.

⁶ Commissie Diversiteit (20 september 2021). [Advies BVR Inburgering](#). SERV, Brussel. (onderdeel 4, pg. 11)

- De commissie vraagt zich af of voor de invoering van deze begrenzing in Art. 7, 3°, bij de invoering van paragraaf 6bis, ook niet §1 moet worden meegenomen (er staat nu: 'In afwijking van paragraaf 2, 3, 5 en 6 is het verschuldigde inschrijvingsgeld begrensd tot 180 euro ...').
- In de Memorie van Toelichting bij het wijzigingsdecreet staat dat er een regeling komt waarbij NT2-cursisten een begrensd inschrijvingsgeld van 180 euro betalen *per opleiding NT2* tot het taalniveau A2 betalen. De commissie vraagt te verduidelijken wat wordt bedoeld met 'per opleiding NT2'?

3.4 Herkansing NT2-test voorzien

De commissie vraagt om bij niet slagen voor de gestandaardiseerde NT2-test binnen een redelijke termijn een kosteloze herkansing in het wijzigingsdecreet te voorzien. Het begrensde inschrijvingsgeld van €180 voor verplichte inburgeraars voor de opleiding NT2 tot het taalniveau A2 omvat een eerste NT2-test. Voor de NT2-test voor het taalniveau B1 mondeling moet de cursist €90 betalen. Bij niet slagen moet de test telkens opnieuw worden afgelegd en betaald. De invoering van gestandaardiseerde testen en verhoging van het vereiste taalniveau B1 zijn nieuw en het is nog moeilijk in te schatten hoe haalbaar dit zal zijn voor (ex-)inburgeraars.

De commissie vraagt ook om het **onderscheid in kostprijs van de verschillende onderdelen van de NT2-test** voor A2 (€22,5 per onderdeel) en voor B1 (€45 per onderdeel) **te verduidelijken en te motiveren.**

4. Monitoring

De commissie vraagt **een gedegen monitoring en evaluatie van de impact van de invoering van de gestandaardiseerde NT2-testen en de schrapping van de mogelijkheden tot vrijstellingen van het inschrijvingsgeld vóór het einde van de huidige legislatuur.** De commissie vraagt daarbij onder meer volgende elementen mee te nemen:

- Het aantal en aandeel vrijwillige inburgeraars dat deelneemt aan een NT2-traject tot taalniveau A2 en evoluties daarin ten aanzien van de huidige situatie,
- De impact op het verworven niveau NT2 bij vrijwillige en verplichte inburgeraars en andere NT2-cursisten,
- De duur van het traject (naar werk) van inburgeraars,
- Het aantal keer dat (vrijwillige, verplichte, ex-)inburgeraars de NT2-testen voor niveau A2 en B1 mondeling moeten afleggen alvorens te kunnen slagen voor de test,
- De potentiële verschuiving van de kosten van het NT2-traject naar de lokale besturen.

5. Timing

De commissie vraagt meer duidelijkheid over de timing die de Vlaamse Regering voorop stelt voor voorliggende wijzigingen in het volwassenenonderwijs. Het uitgangspunt bij de hertekening van het inburgeringsbeleid was dat dit ingang zou vinden op 1 januari 2022. Het decreet tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse Integratie- en Inburgeringsbeleid werd reeds bekrachtigd en het BVR inburgeringsbeleid principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De vooropgestelde timing van 1 januari 2022 is voor wat betreft het voorliggende wijzigingsdecreet betreffende het volwassenenonderwijs niet meer haalbaar. De Vlaamse Regering moet ook nog uitvoering geven aan de ontwikkeling van de gestandaardiseerde NT2-test alvorens deze wijzigingen kunnen worden doorgevoerd.